

Posudek vedoucího diplomové práce

Bc. Pavlína Tvrďá, Analýza motivů kosmického vejce a rozpadu obra ve stvořitelských mýtech, (2015).

Předesílám, že se pohybujeme na poli „nedisciplinované disciplíny“ (Peter Brooks), ve které často bývalo dobrým zvykem se vždycky znovu tak trochu omlouvat za to, že dělám, co právě dělám. Jsem rád, že kolegyně Pavlína Tvrďá se tou cestou nedala a svou nesinologickou a neindologickou nepřipravenost bere věcně za součást té situace, ve které se odvíjí její pokus o porovnání dvou mýtovných tradic, jež po svém a ve svém kosmogonickém narativu formulují a rozvíjejí analogické, z části srovnatelné formule stvoření (vznikání) světa (světů, jejich světů). Přičemž zcela přirozeně svůj úhel nahlížení ustavuje z toho přirozeně daného výchozího pohledu tradice třetí, domácí tradice nazírajícího a srovnávajícího, kosmogonického narativu evropského, který je charakterizován v druhé části Úvodu 1.3 – 1.4.

Autorka toto prolínání v podobnostech a analogiích následně pozorně stopuje, pečlivě popisuje a analyzuje a to v jí dostupné vybrané literatuře obou zvolených kulturních regionů, jejich myšlenkových (náboženských) a řečových tradic. Na vybrané literatuře pak v překladech a podáních sekundární literatury autorka přesvědčivě vysvětluje, jak se jednotlivé motivy (chaos, vejce, stvoření, prvobytnost, rozpadání) prolínají, jak na sebe navazují, jak se navzájem formují anebo se v rámci rozdílných dispozic těchto tradic leckdy zásadním způsobem liší.

Ze svého pohledu bych upozornil na dvě věci.

Za prvé, západní badatelé zpravidla neopomenou zdůraznit tu apriorní okolnost jakéhokoli srovnávacího západní-východního studia, že pro nás tak zásadní téma „first beginning“ nezaujímá srovnatelné „central position“ v tradičním čínském myšlení a cítění. Ne, že by chyběly teorie a vize o formování kosmu, ale že člověk tam mohl být naplno konfucianista, buddhista či taoista aniž by se, řečeno v nadsázce, valně staral o to, jak ten svět a lidstvo jako takové, *ex nihilo*, vznikly. Význam takové kreace byl od samého začátku relativizován, stejně jako význam hranice, který s ní velmi souvisí (před každým začátkem byl ještě jiný začátek).

Za druhé, je tu ještě jiný článek řetězu srovnání, neměly bychom zapomínat na pozdější pro novodobější dějiny sledovaných kultur minimálně stejně zásadní reflexi těch vybraných motivů toho kosmogonického narativu. Jako příklad bych uvedl ty v čínském prostředí velmi proslulé klíčové kapitoly takových velkých pozdních narativů jako jsou román *Putování na Západ* (s tím bájným zrozením magického „Opičáka“) nebo román *Sen v červeném domě*, jehož druhý titul *Příběh kamene* jako takový celý román odvozuje od mýtu bohyně Nüwa s onou bájnou „tavbou“ kamenů na rekonstrukci zříčeného Nebe, z níž se v ironickém gestu „přihodil“ ten Kámen.

Práce je pečlivě napsána, čistě zredigována, včetně kompletní bibliografie. Občasnou kolizi dvou systémů zápisu čínských slov jsem předem toleroval.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

Oldřich Král

8. 6. 2015